

Oponentský posudek diplomové práce Jany Vránové „Asistenti v chráněném bydlení pro lidi s mentálním postižením“

Práce má: 87 stránek včetně příloh.

Zavádění standardů kvality sociálních služeb do sociální práce znamená mimo jiné i vytváření kritérií pro hodnocení kvality služeb poskytovatelů pro uživatele. Je to pozitivní posun v sociální péči. Jde nejen o zlepšení kvality, ale také o rozšíření aplikování různých typů služeb.

Pravdivé je autorčino konstatování, že psychologických příspěvků na téma profil osobnosti asistenta a speciální požadavky na asistenta v chráněném bydlení chybí. Proto považuji výsledky této diplomové práce za nezanedbatelný přínos do psychologických poznatků.

Předkládaná práce má tradičně teoretickou a praktickou část.

V teoretické části se autorka věnuje třem problémům- profesi odborného asistenta, požadavkům na osobnost asistenta a některým vybraným aspektům asistentství. V podkapitole „Definice základních pojmů“ si autorka terminologicky upřesňuje pojem mentální retardace. Na str. 11 uvádí, že pojem oligofrenie byl nahrazen pojmem mentální retardace. Toto tvrzení není přesné. Oligofrenie je jeden druh mentální retardace. Další nepřesností je tvrzení, že mentální retardace znamená vrozené nebo časně získané postižení. Jak by autorka klasifikovala nebo definovala jedince po onkologické operaci mozku v pěti (deseti nebo patnácti letech..), u kterého došlo k mentální retardaci?

Ještě poznámka na margo- málo lidí má možnost využívat chráněné bydlení (jak poznamenává autorka), ale ne všichni jedinci s mentálním postižením jsou schopni bydlet tímto způsobem (vzhledem k jejich těžkému mentálnímu postižení je nutné, aby mnozí zůstali v ústavní péči). A proto se domnívám, na rozdíl od autorky, že není možné celou ústavní péči nahradit chráněným bydlením.

Teoretická část je zpracovaná velice pečlivě s bohatým využitím literárních zdrojů, převážně tuzemské provenience. Kreativně je zpracovaná kapitola „Vybrané psychologické aspekty asistentství“. Celá kapitola cílevědomě směřuje k vytvoření teoretických východisk pro praktickou část. Autorka se zamýšlí nad motivací či etickými otázkami asistentké práce pro mentálně retardované v chráněném bydlení. Zmiňuje v obecné rovině i syndrom vyhoření u semiprofesi.

Praktická část obsahuje popis cíle a metody výzkumu, výběr respondentů, spracování dat a jejich interpretace.

Cílem diplomové práce bylo zmapovat situaci asistentství pro lidi s mentální retardací v chráněném bydlení. Výsledky jsou zajímavé, ale ne překvapivé. Autorka zjistila, že v této profesi pracují převážně ženy, že práce je finančně málo ohodnocena a velká část asistentů nemá adekvátní vzdělání (ale i přesto jsou úspěšní). Otázkou do diskuze je, zda -li je nutné odborné vzdělání, když asistenti bez adekvátní kvalifikace

a praxe „bývají častěji, než přechází skupina (kvalifikovaná) vedeni motivem naplnit své životní poslání či pomáhat druhým“. (str. 76)

Chápu, že takto postavená otázka budí dojem simplexnosti a diskuse by zabrala mnoho času, přesto bych upřednostnila odpověď aspoň v bazálních bodech.

Předložená práce je psaná se smyslem pro vědecko- odborné chápání souvislostí, úsporným, ale jasným a srozumitelným stylem.

Práce Jany Vránové je zpracovaná na úrovni, která je požadovaná na diplomové práce magisterského studia, a proto doporučuji, aby se stala předmětem obhajoby.

V Praze 5.9. 2006

Éva Drlíková
katedra psychologie